

IGAZOLÁS

Ezennel igazolom, hogy Szalóki Szilvia és Szegedi-Hallgató Emese „*A fotóolvasás mint előfeszítési jelenség vizsgálata*”c. egyéni előadását, valamint „*A fotóolvasás emlékezeti kutatása*” című egyéni poszterét a Magyar Pszichológiai Társaság XXIV. Tudományos Nagygyűlésének Tudományos Programbizottsága szereplésre elfogadta az alábbi kivonatok alapján:

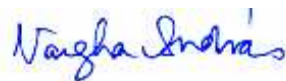
Előadás:

A jelenlegi kutatás célzottan annak vizsgálatára irányult, hogy a Scheele által „fotóolvasásként” jegyzett technikának van-e ténylegesen mérhető, teljesítményben megnyilvánuló hatása. A fotóolvasás során a személyek egy speciális nézési fókusz („fotófókusz”) segítségével a szöveg mögé fókuszálva dolgozzák fel a bemutatott információt. Mivel azonban így a kép nem a foveára vetül, az nem egy éles és olvasható szöveget közvetít, ezáltal a fotóolvasott információ nem kerül tudatos feldolgozásra. Feltételezésünk szerint, amennyiben valóban történik tudat alatti feldolgozás a fotóolvasás során, emlékezeti rendszereinkről való jelenlegi tudásunk alapján annak hátterében kizárólag az ún. előfeszítési jelenség állhat. Az előfeszítési jelenség vizsgálatára klasszikusan leggyakrabban alkalmazott módszer a szótöredék és szótó kiegészítés feladat, ezért kutatásunk során is ezt az eszközt választottuk a fotóolvasás előfeszítési hatásának vizsgálatára. Több eredményünk is abba az irányba mutat, hogy a fotóolvasás valóban fejt ki előfeszítési hatást, ami mind a szavakra adott helyes válaszok arányaiban, mind a személyek teljesítményében tetten érhető és konzisztens hatás. Az előfeszítési hatás fennállását támogatja továbbá a korábbi előfeszítéssel kapcsolatos vizsgálatok során többször megfigyelt és leírt előfeszítés-szógyakoriság kölcsönhatás megjelenése is. A várttal ellentétben a fotóolvasás teljesítményt serkentő hatása minden esetben a második napra növekedni látszik, vagy akkor jelenik meg először. A jelenlegi kutatás jelentős abból a szempontból, hogy a „Villámolvasás” módszerének két évtizedes fennállása (és tanfolyamokon keresztül történő folyamatos oktatása) óta nem született tudományos igényű kutatás a fotóolvasás működésével kapcsolatban. Továbbá az előfeszítési jelenség irodalmában egyáltalán nem született olyan kutatás, ahol egyszerre 88 szó kerül nem foveálisan, nem figyelt módon 4 másodperc alatt bemutatásra. A korábbi kutatási eredményeket figyelembe véve meglepő és új eredmény, hogy ilyen körülmények között is jelen van kimutatható előfeszítési hatás.

Poszter:

Dolgozatomban a Paul R. Scheele által védjegyezett olvasási stratégia, a „villámolvasás” egyik lépésének, a „fotóolvasás” technikának feltáró jellegű emlékezeti vizsgálatát írom le. A szerző szerint ez a technika alkalmas arra, hogy segítségével képesek legyünk másodpercenként 25000 szót tudat alatt feldolgozni, amely nagyban megkönnyíti az információ későbbi, tudatos feldolgozását. Hipotézisem, hogy amennyiben a módszer valóban működik, úgy az egy hosszú-távú implicit feldolgozást jelent, amelyet az általam erre a célra kifejlesztett eszközök segítségével kíséreltem meg lemérni. A személyek először szólistákat fotóolvastak, amelyek oldalankénti egy másodperces sebességgel kerültek bemutatásra. A fotóolvasás során a személyek egy speciális nézési fókusz („fotófókusz”) segítségével a szöveg mögé fókuszálva dolgozzák fel a bemutatott információt. Mivel azonban így a kép nem a foveára vetül, az nem egy éles és olvasható szöveget közvetít, ezáltal a fotóolvasott információ nem kerül tudatos feldolgozásra. Ezt követően azonnal illetve másnap a résztvevők auditoros formában hallották vissza a korábban fotóolvasott szavak mindegyikét véletlenszerű sorrendben, és megérzésükre hagyatkozva kellett döntést hozniuk arról, hogy a fotóolvasás során hol helyezkedett el az adott szó a képernyőn. A teljesítmény mérőszáma a véletlen találati szinttől való eltérés volt. A második eszköz egy komplex szöveg fotóolvasását, majd a szöveghez kapcsolódó kvíz kitöltését foglalta magában. Ebben az esetben a teljesítményt mind a véletlen szintjéhez, mind pedig egy kontroll csoport teljesítményéhez viszonyítottuk. A kontroll csoport tagjai anélkül válaszolták meg a kvíz kérdéseit, hogy előzetesen bármilyen formában találkoztak volna az eredeti történettel. Eredményeim alapján nem mutatható ki a fotóolvasás teljesítményben megnyilvánuló hatása, azonban ez a módszertani hibák miatt nem szolgál egyértelmű bizonyítékként a feldolgozás hiányáról.

Budapest, 2015. április 24.

Dr. Vargha András
MPT főtitkára